

EMIL MOSCALU

1942 – 1993

A plecat dintre noi, în mod neașteptat, Emil Moscalu, eminent arheolog, specialist în cercetarea arheologică și istorică a traco-geto-dacilor în epoca fierului. Marcat profund de unele neîmpliniri în viața sa personală, bolnav, a găsit totuși tăria sufletească, întărită de pasiunea și devotamentul pentru arheologie să desfășoare o rodnică activitate concretizată în numeroase și importante descoperiri, în majoritate publicate, ceea ce ne determină să apreciem că știința istorică și arheologică a suferit încă o grea pierdere.

Născut la 30 decembrie 1942 în comuna Stăuceni, jud. Cernăuți, a terminat liceul, având deja formată preferința pentru profesiunea de arheolog. La Facultatea de Istorie a Universității din București, pe care a absolvit-o în 1966, a beneficiat de îndrumarea unor eminenți dascăli, specialiști în arheologie și istorie veche, ca I. Nestor, D. M. Pippidi, Em. Condurachi, Gh. Ștefan, D. Tudor, D. Berciu. Încă din vremea studenției, a participat la numeroase șantiere arheologice, astfel încât la încheierea studiilor universitare era deja un arheolog cu pregătirea necesară desfășurării unei activități competente în profesia pe care și-a ales-o. Munca sa neobosită din anii studenției a fost continuată în urma angajării ca cercelător la Institutul de Arheologie din București încă din toamna anului 1966.

În următoarele decenii a cercetat în mod susținut cetăți, așezări și necropole din mileniul I î.e.n., dintre acestea evidențiindu-se cele de la Albești, Orbeasca, Trivalea Moșteni, Cernica, Bujoru, Peretu etc. Cercetarea arheologică a unor monumente traco-geto-dacice, din zone geografice și etape diferite, publicarea lor competentă, i-au permis o excelentă familiarizare cu problemele istorico-arheologice ale epocii fierului care l-a determinat să porceadă la întocmirea unei sinteze consacrate ceramicii traco-getice, apărută în 1983. Nesimțindu-se complexat de lucrarea precedentă a acum regretatului arheolog I. H. Crișan, cu aproximativ aceleași preocupări, Emil Moscalu a reușit să producă o lucrare de sinteză ale cărei interpretări și rezultate dau măsura valorii unui om și a unei activități trudnice și roditoare. Nu scapă atenției noastre strădania regretatului coleg de a dovedi, cu mijloacele arheologiei, unitatea traco-geto-dacică, pe un întins spațiu care include atât zona ocupată de tricii sud-dunăreni, cât și pe cei aflați în spațiul carpatic, introducând conceptul de *aspect cultural Canlia* pentru un întins teritoriu, în care cultura traco-getică apare formată și unitară în cea de a doua epocă a fierului.

Deși preocuparea sa de căpetenie a fost Latène-ul geto-dacic, rezultate notabile a obținut prin săpături și în stațiuni neolitice, din epoca bronzului și din prima epocă a fierului, din această ultimă perioadă evidențiindu-se mormântul de la Meri și celebrul mormânt cu car de cult de la Bujoru. Seriozitatea cu care a abordat chestiunile care-l preocupau a fost dovedită și de prezența sa pe șantierele arheologice din Muntenia (Oinac, Cozia Veche, Govora, Albești, Cernica, Meri, Orbeasca de Sus, Ostrovul Mare, Trivalea Moșteni), Dobrogea (Babadag, Canlia) și Moldova (Barați, Ibănești, Mateieni, Corlăteni, Cotârğați, Mărgineni), unde a putut să-și extindă preocupările în legătură cu stațiunile dacice din primele secole ale erei noastre. Ultima sa lucrare, precedată de articole tipărite în limba română, o constituie monografia consacrată mormântului princiar getic de la Peretu, care a fost publicată într-o formă extinsă și mult mai bine documentată decât cele anterioare, într-o prestigioasă revistă din Germania.

Deși viața sa personală a fost presărată de neîmpliniri, cu o sănătate șubredă, acum la capăt de drum, putem spune că Emil Moscalu a muncit din greu și a obținut însemnate rezultate spre folosul arheologiei românești.

Cu regretul că viața nu i-a fost mai lungă și mai bună să fi adresăm celui dispărut prea de curând dintre noi urarea: „Să-i fie țărâna ușoară”!

CONSTANTIN ICONOMU

LISTĂ SELECTIVĂ A LUCRĂRILOR LUI EMIL MOSCALU (după M. Babeș)

MONOGRAFII

1. *Ceramica traco-getică*, București, 1983, 514 p.
2. *Das thrako-getische Fürstengrab von Peretu in Rumänien*, Bericht RGK, 70, 1989, p. 129-190.

STUDII ȘI ARTICOLE

1. *Așezarea dacică de la Cozia Veche (jud. Vâlcea)*, SCIV, 19, 1968, 4, p. 629-642.
2. *Notă asupra mormântului carpic de la Barați-Mărgineni (jud. Bacău)*, Carpica, 2, 1969, p. 215-217.
3. *O așezare dacică din secolul al III-lea e.n. la Govora-Sat (com. Buleta, jud. Vâlcea)*, SCIV, 21, 1970, 4, p. 653-666.
4. *Cîteva observații asupra unor probleme ale Latène-ului geto-dacic*, SCIV, 23, 1972, 2, p. 293-297.
5. *Cercetări în cetatea de la Albești (jud. Teleorman)*, SCIV, 23, 1972, 4, p. 633-640 (în colaborare).
6. *Locuirea getică de la Cernica*, SCIV, 24, 1973, 2, p. 291-298.
7. *Die frühhallstatzeitlichen Gräber von Meri (Gem. Vedea, Kr. Teleorman)*, Thraco-Dacica, 1, 1976, p. 77-86.
8. *Sur les rites funéraires des Gêto-Daces de la plaine du Danube*, Dacia, 21, 1977, p. 329-340.
9. *La tombe et le trésor princiers thraco-gétiques de Peretu (dép. de Teleorman)*, Apulum, 17, 1979, p. 103-110 (în colaborare).
10. *Probleme ale cetăților cu „val vitrificat”*, Cercetări arheologice, 3, 1979, p. 339-351.
11. *Noi cetăți traco-getice*, Cercetări arheologice, 3, 1979, p. 361-373 (în colaborare).
12. *Quelques aspects du „problème scythe” dans l’aire thrace septentrionale*, Thraco-Dacica, 2, 1981, p. 23-35.
13. *Mormîntul princiar getic de la Peretu (jud. Teleorman)*, Thraco-Dacica, 7, 1986, p. 59-70.
14. *Bujoru. Un tumul cu car-cazan votiv aparținînd culturii Basarabi*, Thraco-Dacica, 9, 1988, p. 23-47 (în colaborare).
15. *O nouă necropolă aparținînd aspectul cultural getic timpuriu de tip Canlia în Moldova, la Mărgineni (jud. Bacău)*, Carpica, 20, 1989, p. 83-96.
16. *Piese de podoabă din mediul traco-getic și scitic. Inele și brățări ornamentate cu butoni*, ArhMold, 13, 1990, p. 149-154.
17. *Bujoru. Ein Grabhügel der Basarabi-Kultur mit Votivkesselwagen aus Rumänien*, PZ, 66, 1991, 2, p. 197-218 (în colaborare).